

Odvolačná komisia Slovenského futbalového zväzu

OK/13/2023

U z n e s e n i e

Odvolačná komisia Slovenského futbalového zväzu (ďalej len „OK SFZ“) ako orgán príslušný podľa čl. 60 Stanov SFZ, dňa 23. novembra 2023 odvolanie [REDAKOVANÉ] („odvolateľ“) proti rozhodnutiu Disciplinárnej komisie Slovenského futbalového zväzu („DK SFZ“) č. SFZ-DK-2023/2024-0212 (U-189) zo dňa 31. augusta 2023 a takto

r o z h o d l a :

Rozhodnutie Disciplinárnej komisie SFZ U-189 zo dňa 31.8. 2023, ktorým uložila [REDAKOVANÉ] (ISSF: [REDAKOVANÉ]) disciplinárnu sankciu - finančnú pokutu 200 Eur, podľa č. 48/2b a čl. 12/2 DP, m e n í podľa čl. 60 ods. 13 písm. c) Stanov SFZ tak, že ukladá disciplinárnu sankciu - pokarhanie podľa čl. 11/2 a čl. 48/2b DP.

O d ô v o d n e n i e :

1. Na základe podnetu Asociácie rozhodcov Slovenského futbalového zväzu („AR SFZ“) a vyžiadaného písomného stanoviska odvolateľa dňa 31. augusta 2023 DK SFZ rozhodla, že za urážlivé a zosmiešňujúce výroky na adresu rozhodcov po stretnutí 3. kola III. ligy (skupina Západ) medzi AFC Nové Mesto nad Váhom - FK Slovan Duslo Šaľa (odohrané dňa 19. 8. 2023) podľa čl. 48/1c Disciplinárneho poriadku SFZ („DP SFZ“) uložila odvolateľovi disciplinárnu sankciu v podobe finančnej pokuty vo výške 200 Eur podľa čl. 48/2b a čl. 12/2 DP SFZ. Proti predmetnému rozhodnutiu podal odvolateľ včas a riadne odvolanie, v ktorom uviedol, že jeho výroky boli všeobecné a nikoho konkrétne neurážali, pričom sa za výrok „*tým delegátom aj rozhodcom sa s prepáčením aj práškový cukor do zadku fúka*“ ospravedlnil.
2. Na svojom zasadnutí dňa 23. novembra 2023 OK SFZ prerokovala predmetné odvolanie a vykonala dokazovanie na základe písomných materiálov, a to podnetu na disciplinárne konanie podaného predsedom AR SFZ zo dňa 22. augusta 2023, rozhodnutia DK SFZ U-189 a stanoviska DK SFZ k nemu zo dňa 12. septembra 2023. Rovnako si prehliadla videozáznam z predmetného futbalového stretnutia a následnej tlačovej konferencie.
3. Na základe vykonaných dôkazov sa DK SFZ zaoberala po prvé vážnosťou zásahu do morálnej integrity rozhodcov v mene ktorých bol podaný podnet na disciplinárne konanie a po druhé primeranosťou sankcie uloženej za výroky, ktoré odvolateľ vyslovil na adresu rozhodcov. Obidve otázky OK SFZ preskúmala na základe svojej doterajšej rozhodovacej praxe ako aj na základe ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR k čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky („Ústava“), Európskeho súdu pre ľudské

Odvolačná komisia Slovenského futbalového zväzu

práva („ESLP“) k čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („Dohovor“) ako aj relevantnej právnej doktríny.

4. Pri hodnotení zásahu do slobody prejavu odvolateľa vychádzala OK SFZ predovšetkým z čl. 10 Dohovoru, pretože tento na rozdiel od čl. 26 Ústavy výslovne vo svojom druhom odseku uvádza, že výkon tejto slobody prejavu podlieha aj potrebe „zachovania autority a nestrannosti súdnej moci“. V tejto súvislosti si DK SFZ dovolila prirovnať „autoritu súdnej moci“ k autorite rozhodcov ako arbitrov v konkrétnych futbalových stretnutiach. Pri tomto porovnaní zohľadnila aj zvýšené kritéria ochrany, ktorú poskytuje SFZ rozhodcom, ktorých výkony sú v konkrétnom futbalovom stretnutí vystavené kritike prejavenej výrokmi na ich adresu v mimoriadne urážlivom až ponižujúcom tóne. Preto si SFZ považuje za svoju morálnu povinnosť ich chrániť pred znevažujúcimi výrokmi, o to viac, ak by prichádzali „zvnútra“ od členov SFZ. Na druhej strane tak Ústavný súd SR ako aj ESLP permanentne zdôrazňujú, že pod ochranou slobody prejavu sú aj výroky urážajúce, šokujúce alebo znepokojujúce osoby, ktorým sú adresované. Tak napríklad Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 z 18. decembra 2014 uviedol: „Ústavný súd už konštatoval, že sloboda prejavu vo všetkých štátoch vybudovaných na demokratických princípoch predstavuje jeden zo základných pilierov demokracie a uplatňuje sa nielen voči informáciám a myšlienkam, ktoré sú prijímané priaznivo, resp. sú pokladané za neškodné či neutrálne, ale aj voči tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva, čo je dané požiadavkami pluralizmu, znášanlivosti a otvorenosti, bez ktorých nemožno hovoriť o demokratickej spoločnosti.“ Osobitne sa to týka osôb, ktoré sú verejne známe alebo verejne činné. Na rozdiel od „obyčajných“ (myslené bez pejoratívneho nádychu) ľudí sú tieto osoby menej chránené, to znamená, že musia strpieť na svoju adresu aj výroky, ktoré by zasahovali do ochrany ich osobnosti. Na adresu sudcov a mieru strpenia na nich adresovanej kritiky Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 125/08 z 15. decembra 2009 uviedol „Stupeň dovolenej kritiky sa mení podľa charakteristiky adresáta. Hranice akceptovateľnej kritiky sú najširšie u politikov a najužšie u ‚bežných‘ občanov. Ústavný súd akceptuje trend smerujúci k posúvaniu pozície sudcov, ktorí stoja kdesi uprostred naznačeného kontinua smerom k politikom.“ Uvedené znamená, že sudcovia, ku ktorým sme v prejednávacom prípade pripodobnili rozhodcov počas futbalových stretnutí musia ako verejne činné osoby znášať väčšiu mieru kritiky. Pripodobnenie k sudcom má však aj jednu odlišnosť, a to v možnosti efektívnej ochrany proti výrokom na adresu sudcov počas súdneho konania. Sudcovia majú k dispozícii okamžite vykonateľný sankčný mechanizmus, kým v prípade futbalového stretnutia sú urážky na adresu rozhodcov len ojedinele sankcionované pokutou v správnom konaní. O to viac je potom povinnosťou disciplinárnych orgánov SFZ tento nedostatok kompenzovať a použiť prísnejšie kritéria pri posudzovaní konkrétnych výrokov na adresu futbalových rozhodcov.
5. Pre posudzovanie primeranosti zásahu do práva na slobodu prejavu vytvoril Ústavný súd SR test proporcionality, na základe ktorého vyvažuje dva protichodné záujmy. Na jednej strane je to ochrana v tomto prípade autority rozhodcov a na druhej strane hodnota kritiky vo verejnej diskusii prejavenej na základe slobody prejavu. Podľa právnej doktríny „Test proporcionality prostredníctvom logickej šablóny otázok, ktoré by mali byť zodpovedané, ustanovuje, či nedošlo k protiústavnému zásahu do základných práv. Ide o otázky, kto zasiahol do práva iného (KTO), do práva koho bolo zasiahnuté (O KOM), akým skutkom došlo k zásahu (ČO), kde došlo k zásahu do práv (KDE), kedy k tomu došlo (KEDY), akým spôsobom došlo k zásahu do práv (AKO). Aj keď je testom proporcionality priznaná väčšia dôležitosť jednému z dvoch kolidujúcich práv, druhé právo (akoby s menšou dôležitosťou) v dôsledku toho svoju hodnotu ani platnosť nestráca.“ [OROSZ, L., SVÁK, J. a kol. Ústava Slovenskej republiky. Komentár. Zväzok I. (základné princípy a ľudské práva). Bratislava: Wolters Kluwer, 2021, s. 399-400]. Ústavný súd SR tieto východiská aplikoval na slobodu prejavu v náleze sp. zn. IV. ÚS 107/2010 z 28. októbra 2010: „z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými

Odvolaacia komisia Slovenského futbalového zväzu

prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality.“

V súvislosti s kritikou futbalových rozhodcov je potrebné zásadne odlišovať, či ide o

- kritiku konkrétneho rozhodcu alebo kritiku futbalových rozhodcov vo všeobecnosti, resp. kritiku futbalového rozhodovania ako takého,
- verejnú alebo súkromnú kritiku.

Precedentným v tomto smere je najmä rozhodnutie ESLP v prípade *Skatka proti Poľsku* (z 27. mája 2003, č. 43425/98), v ktorom išlo o trestné sťaženie sťažovateľa za list adresovaný predsedovi krajského súdu. V ňom sa vyjadroval na adresu jedného zo sudcov v obvode tohoto krajského súdu takto „... také obmedzené individuuum, taký kretén by nemal zastávať postavenie zodpovedného právnika, ktorý by mal vedieť ako odpovedať na list. On zostane kreténom a ja nevidím dôvod, prečo by som sa mal báť právnych dôsledkov. Ty vieš, Ty rozumieš buď ticho - to je celé jeho vzdelanie, lebo blázon nepotrebuje nič lepšie“. V súvislosti s kritikou samotného rozhodovania futbalových rozhodcov možno ako precedentné uviesť ďalšie rozhodnutie ESLP vo veci *Kobenter a Standard Verlags GmGH proti Rakúsku* (z 2. novembra 2006, č. 60899/00), kde sťažovateľ uviedol, že „rozsudok vynesený samosudcom sa len o málo líši od tradície stredovekých čarodějníckych procesov.“ Teda kritika smerovala voči rozsudku a nie voči sudcovi. Záujem sťažovateľov na šírení informácií prostredníctvom viacerých médií, aj keď formulovaný provokatívne a prehnane, v kontexte prejednávaného prípadu (týkal sa homosexuálnych vzťahov) prevážil nad záujmom dobrej povesti sudcu a zachovaní autority súdnej moci.

6. Po zhliadnutí videozáznamu z predmetnej tlačovej konferencie OK SFZ konštatuje, že ikriminované výroky odvolateľa boli vyslovené síce v súvislosti s konkrétnym futbalovým stretnutím a motivované emóciami a pocitom ublíženia verdiktami futbalového rozhodcu, pričom boli vyjadrené vo všeobecnosti s cieľom poukázať na „nekritizovateľnosť“ výkonov futbalových rozhodcov. Boli však vykonané na verejnosti a pre médiá (v čase prerokovávanía prípadu OK SFZ mala sledovateľnosť predmetnej videokonferencie vyše 2000 divákov). Zároveň treba poukázať na skutočnosť, že nešlo o súkromnú záležitosť ale o vec verejného záujmu, za ktorú OK SFZ považuje rozhodovanie futbalového stretnutia. V tomto prípade je verejná diskusia k nej podstatou demokratickej spoločnosti a preto v duchu rozhodnutí Ústavného súdu SR a ESLP je zapojenie sa do tejto diskusie pod zvýšenou ochranou práva a slobodu prejavu v zmysle čl. 26 Ústavy a čl. 10 Dohovoru.
7. Za kľúčové výroky považovala DK SFZ vo svojom stanovisku k odvolaniu, že „rozhodcovia sú chránení, majú sa dobre, najedia sa, vypijú si, usmejú sa, odpália vás...“ a taktiež výroky, že „tu tým delegátom aj rozhodcom sa s prepáčením aj práškový cukor do zadku fúka, ale všetko je v poriadku...“ Podľa DK SFZ predovšetkým slová o „fúkání práškového cukru do zadku“ objektívne ohrozujú morálnu integritu fyzickej osoby, nakoľko znižujú vážnosť postavenia a vážnosť, ktorú požíva v očiach členov futbalového hnutia. Uvedeným konaním odvolateľ značnou mierou zasiahol do cti a ľudskej dôstojnosti dotknutých osôb, pričom narušil ich vážnosť v rámci futbalového prostredia, rodiny ako aj v ostatných častiach ľudskej spoločnosti.“ V rámci „obiter dictum“ si DK SFZ plne uvedomila, že výroky boli vynesené v rámci diskusie o veci vo verejnom záujme a rozhodca ako „verejne činná osoba“ musí strpieť väčšiu mieru kritiky ako napríklad hráči či členovia realizačných tímov, avšak táto miera bola v tomto prípade „do značnej miery prekročená a vymyká sa bežným mantinelom oprávnenej kritiky za verdikty na ihrisku.“ Na prvý pohľad by sa inkriminované slová odvolateľa zdali v súčasnej spoločnosti na Slovensku (charakterizovanej difamujúcimi verejnými výrokmi niektorých politikov ďaleko prekračujúcich to čo v demokratickej spoločnosti je vnímané ako „urážlivé“, „šokujúce“ alebo znepokojujúce“) ako únosná kritika. V spoločnosti vytvorenej v rámci Slovenského futbalového zväzu je však takáto verejná kritika neprípustná a OK SFZ si to, aj bez pomerne neprímeraných vyjadrení predsedu AR SFZ v podnete na disciplinárne konanie a čiastočne zveličených hodnotení v stanovisku DK SFZ, plne uvedomuje. Preto zásah do slobody prejavu odvolateľa formou uznania viny v rámci disciplinárneho konania považuje za odôvodnený, pretože určuje aj hranicu dovolenej formy verejnej kritiky rozhodcov zo strany členov SFZ. Nastavuje tak veľmi prísne kritérium pre hodnotenie

Odvolačná komisia Slovenského futbalového zväzu

prípustnosti kritiky rozhodcov v mediálnom prostredí. Neznamená to, že by sa vylučovala ich kritika ale aby táto bola vedená slušným spôsobom hodným člena SFZ, ktorý aj týmto potvrdzuje svoju ambíciu byť vzorom aj pre iné športové organizácie.

8. Rovnako ako pri prvej otázke tak aj pri otázke primeranosti sankcie vychádzala OK SFZ z relevantných precedensov Ústavného súdu SR a ESELP. V rozhodnutí *Skatka proti Poľsku* ESELP nespochybnil oprávnenosť zásahu do slobody prejavu sťažovateľa ale za problematickú považoval druh a výšku sankcie. Sťažovateľ bol odsúdený v trestnom konaní na trest odňatia slobody vo výške osem mesiacov nepodmienečne, čo považoval ESELP z pohľadu proporcionality za neprimerane prísny. Pri teste proporcionality aplikoval závažnosť previnenia, spôsob zavinenia a recidívu. Zdôraznil, že išlo o prvé prekročenie dovolenej kritiky verejného činiteľa a preto miernejší trest by bol spravodlivejší. Predmetné všeobecné kritéria určovania proporcionality trestu k spáchanému skutku si plne osvojila aj OK SFZ. Pri preskúvaní proporcionality trestu zohľadnila
 - závažnosť zásahu do autority futbalových rozhodcov,
 - opakovanosť previnenia,
 - ospravedlnenie odvolateľa,
 - druh a výšku sankcie.
9. Závažnosť previnenia odvolateľa bola vyhodnotená OK SFZ v rámci určenia miery zásahu do slobody prejavu z pohľadu spôsobu vedenia verejnej diskusie spojenej s kritikou rozhodcov. Túto považovala za proporcionálnu vo vzťahu dvoch protichodných záujmov, a to slobody prejavu na jednej strane a ochrany autority rozhodcov na druhej strane. Považovala za odôvodnené sankcionovať sťažovateľa za prekročenie prípustnej miery kritiky rozhodcov ale zároveň aj určila výroky odvolateľa za hraničnú čiaru, ktorá je medzi prípustnou formou kritiky rozhodcov a tou, ktorá v prostredí futbalovej verejnosti je už nevhodná a spôsobilá zasiahnuť do autority futbalových rozhodcov.
10. Odvolateľ sa dopustil prekročenia dovolenej formy kritiky rozhodcov po prvý krát. Neviedlo sa proti nemu žiadne disciplinárne stíhanie a zo spôsobu akým prezentoval inkriminované výroky je zrejmé, že pod emocionálnym dojmom ublíženosti poukázal na obmedzené možnosti kritiky futbalových rozhodcov. Nešlo teda o dopredu premyslené konanie s úmyslom poškodiť autoritu rozhodcov. To sa nepochybne musí odraziť najmä pri určovaní primeranosti ukladanej sankcie.
11. Z pohľadu OK SFZ bolo pri posudzovaní primeranosti sankcie veľmi dôležité, že odvolateľ si uvedomil svoje nevhodné správanie a podľa všetkého (presumpcia dobromyseľnosti) toto konanie aj oľutoval. Prejavom toho je aj deklarované ospravedlnenie za použitie najznevážujúceho výroku „o práškovom cukre“, ktorý podľa odvolateľa „mohol pre niekoho vyznieť zosmiešňujúco“. Ospravedlnenie by v demokratickej spoločnosti nemalo byť chápané ako „účelové“, ale verejnosť by ho mala chápať ako morálne zadost'učinenie poškodenej osoby, resp. skupiny jednotlivcov a to predovšetkým vtedy, keď je dobrovoľné a nie je priamou súčasťou sankcie. V tomto by mala tiež futbalová verejnosť ísť príkladom, pretože žiaľ ospravedlnenie sa ako morálny inštitút vytráca zo slovenskej spoločnosti. Pri ukladaní sankcie za zneužitie práva na slobodu prejavu ho OK SFZ preto považuje za jedno z kritérií pri určovaní primeranosti trestu.
12. Druh a výška sankcie je spojená s ďalším, tentoraz ústavnoprávnym inštitútom, ktorý v demokratickej spoločnosti založenej na slobode prejavu spája prísnu sankciu s chladiacim (mrazivým) účinkom na slobodu prejavu označovaným ako „chilling effect“. Prísna sankcia plní síce preventívnu funkciu (ochrana rozhodcov pred verbálnymi útokmi v budúcnosti) ale zároveň má odradzujúci účinok pre verejnú diskusiu *pro futuro*, čo je zasa v priamom rozpore s demokratickou spoločnosťou, v ktorej je sloboda prejavu jednou zo základných hodnôt.
13. V stanovisku k odvolaniu DK SFZ v súvislosti s druhom a výmerou sankcie uvádza, že pri jej uložení bola „zohľadnená rozhodovacia činnosť DK SFZ v obdobných prípadoch (napr. prípady hrubých nešportových prejavov vo forme vulgárnych urážok a nadávok), kedy DK SFZ pristupuje k ukladaniu disciplinárnej sankcie vo forme finančnej pokuty.“ Toto tvrdenie však nepodložila žiadnym svojím rozhodnutím. Navyše OK SFZ jednomyselne

Odvolacia komisia Slovenského futbalového zväzu

konštatovala, že inkriminované výroky odvolateľa neobsahovali „vulgárne urážky a nadávky“ a preto nešlo o obdobné prípady. Podobne ani OK SFZ doteraz nerozhodovala o sankciách za zosmiešňovacie výroky na adresu rozhodcov a preto pri posudzovaní druhu a výmery sankcie nemá žiadnu ustálenú rozhodovaciu prax, čo znamená, že nie je limitovaná pri ukladaní finančnej pokuty ako jedinej možnej sankcie. Naopak v zmysle čl. 48 ods. 2 písm. b) DP SFZ sa predpokladá za zosmiešňujúce výroky podľa čl. 48 ods. 1 písm. c) DP SFZ uloženie okrem finančnej pokuty aj „ďalšie sankcie podľa disciplinárneho poriadku.“ Medzi tieto sankcie na základe čl. 11 DP SFZ patrí aj pokarhanie, ktoré „sa ukladá spravidla za menej závažné úmyselné disciplinárne previnenie.“

14. Na základe vykonaného dokazovania a po zhodnotení skutkového stavu z pohľadu ustálenej rozhodovacej praxe predovšetkým Ústavného súdu SR a EStP vo vzťahu k čl. 26 Ústavy a čl. 10 Dohovoru (právo na slobodu prejavu) OK SFZ rozhodla, že odvolateľ zosmiešnením rozhodcov prekročil hranice prípustnej formy ich kritiky v rámci diskusie o veci verejného záujmu a mohol tak znížiť ich autoritu v očiach verejnosti. Zároveň OK SFZ zmenila druh a výšku disciplinárnej sankcie a namiesto finančnej pokuty uložila odvolateľovi sankciu pokarhania na základe čl. 11 DP SFZ. Zmenu rozhodnutia DK SFZ o druhu a výške disciplinárnej sankcie odôvodňuje
- závažnosťou zásahu do autority futbalových rozhodcov, keď nevyhodnotila výroky odvolateľa ako vulgárne urážky a nadávky ale ako možné zosmiešnenie rozhodcov spontánnym výrokom, ktorým nekritizovateľnosť výkonov rozhodcov prirovnal k „fúkaniu práškoveho cukru“,
 - doterajším správaním odvolateľa, ktorý sa týmito výrokmi dopustil prvého disciplinárneho previnenia,
 - skutočnosťou, že sa odvolateľ za svoje výroky ospravedlnil, čo považuje OK SFZ za veľmi dôležité, pretože verejná komunikácia osôb verejne činných na Slovensku sa vyznačuje difamáciami prevažne bez následného ospravedlnenia,
 - tým, že pri určovaní druhu a výšky sankcie zohľadnila jednak možný „chilling efekt“, ktorý by mohol odradiť od kritiky rozhodcov (tiež patria k osobám verejne činným), čo je v demokratickej spoločnosti neprípustné a jednak skutočnosťou, že finančná pokuta by dosiahla dvojtretinový mesačný príjem odvolateľa z jeho činnosti vykonávanej v prospech slovenského futbalu.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiaden opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 23. november 2023

Vypracoval: prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.

JUDr. Milan Lalík
predseda Odvolacej komisie SFZ